

Bizdan ozod va obod
vatan qolsin!

Jomboy tongi

1935-yil 1-apreldan chiqa boshlagan

2021-yil 8-yanvar, juma, 1 (5861)

2021 йилнинг илк ҳафтасида туманимизда 74 нафар чақалоқ дунгёга келди. Туғилиш кўрсаткичи кунига 12-13 нафарни ташкил этмоқда. Ўтган йили 82 нафар эгиз чақалоқ туғилган эди.

Она ва бола саломатлигини асрар учун түргук бўлими замонавий тиббий ускуналар билан жиҳозланган.

Туман тиббиёт бирлашмасига Италияда ишлаб чиқарилган инкубатор мосламаси келтирилгач, чақалоқлар ўзими кескин камайди. Бўлимда олий тоифали акушер-гинеколог, терапевт ва малакали мутахассислар ахоли саломатлигини асрар учун хизмат қилмоқда.

Соҳиб САЙФУЛЛАЕВ
олган сурат.

ҲОКИМ БЎЛИШНИ ИСТАЙСИЗМИ? Ёки филнинг юки, хачирнинг ҳақи ҳақида замонавий эртак

Бугун Ўзбекистонда қанча маош билан ишлай оласиз? Бир ой кўнгилдагидек еб-ичиш, фарзандларнинг таълим-тарбияси, тўтарига, контракти, кийиниши учун қанча маблағ етади, деб ўйлайсиз? Шахсий машина ва уйингиз бўлишини ҳам ҳисобга олинг.

Кимдир беш, кимдир ўн миллион, балки ундан кўпроқ, дейиши мумкин. Гап хозир сизнинг қанча маош олсангиз «одамга ўхшаб» яшашингиз ҳақида эмас, амалда қандай эканида!

Келинг, бир мисол орқали оқибатнинг сабабини таҳлил қилиб кўрамиз.

2020 йилнинг 15 октабрида давлат раҳбари иштирокида ўтказилган йигилишда айрим рақамлар айтилди. Тошкент вилояти Кибрай тумани ҳокимининг инвестиция масалалари бўйича ўринбосари 35 минг, Тошкент шаҳар ҳокимлиги қошидаги капитал қурилиш бош бошқармаси бошлиғи ўринбосари 1,4 миллион, Андикон вилояти Марҳамат тумани ҳокими ёрдамчиси 29 минг, Фарғона вилояти Бувайда тумани ҳокимининг биринчи ўринбосари 20 минг, Тошкент вилояти Оққўргон тумани ҳокими ўринбосари 1500, Тошкент вилояти Бўстонлик тумани ҳокими ўринбосари 25 минг АҚШ доллари пора олаётганда кўлга тушган.

Бундан ташқари ўтган йилнинг ўзида бир неча бор амалдорларнинг ер сотиши, қандайдир ишни ҳал қилиб бериш билан боғлиқ жиноятлари ошкор бўлди. Ошкор бўлмаганлари ҳақида эса ўйлагиси ҳам келмайди одамнинг.

Юқоридаги рақамларни эшитган, ўқиган ХАЛҚНИНГ кўнглидан қандай ўй кечади? Газабланади, нафратланади, умидсизланади ва ўғлини «замҳоким» килгиси келади... Ҳамма раҳбар шундай деб ўйлади.

Энди танганинг иккинчи томони. Айни вактда туман ҳокимлигига ишлайдиган етакчи мутахассис, боз мутахассис 2-2,5 миллион сўм атрофида ойлик олади. У ҳокимнинг, йўналиш бўйича ўринбосарнинг, сектор раҳбарининг, умуман, ўзидан лавозим жиҳатдан юқори турган барчанинг топширигини бажаради. Эрталаб сиз қатори ишга келади ва кечаси, соат тўққиз-ён бўлмай туриб ўйига бо-

ролмайди. Айрим ҳокимларнинг оғзаки топшириғи ҳам бор: «Мен ҳокимият биносидан чиқмай туриб, уйингга кетиш ҳақида ўйлаб ҳам кўрмади!» Энди фараз қилинг, ходим кунлик ишини қилиб бўлган ва ҳокимнинг машинаси ҳалиям шу ердами, деб деразадан ҳовлига қараб-қараб кўяди. Табиийки, кечки овқат ҳам ҳокимиятга олиб келинади. Хуллас, у ўйига кириб боргунча, болалари ухлаган (деярли ҳар куни), аёли, ота-онаси ўйлига кўз тикиб ўтирибди. Чарчоқ кучли, асад «етиб келган», энди ундан ўйдагилари илик сўз кутмайди. Бу «кун тартиби» нинг муттасил такрорланиши тарбияга ва оиласиди муносабатларга зарба бермай қолмайди.

Ва ўша бош мутахассис 2,5 миллион сўм ойликка ишлади.

Биз ўша мутахассисдан ҳалолликни, профессионалликни, замонавий ишлашни талаб қиляпмиз. Ойлиги етмай «олиб кўяяпти» ва қамаяпмиз!

Ҳоким ўринбосарларининг ўртacha ойлиги 3 миллион сўм. Ҳукумат томонидан ҳар ой 4 миллион сўм алоҳида устама олади. Мободо ўша ўринбосар бир марта интизомий чора олса, устамадан маҳрум бўлади. Қизиғи шундаки, ҳоким ўринбосарларига интизомий чора олишдан осони йўқ. Қолаверса, унинг мажбуриятлари, бевосита жавобгар бўлиши мумкин бўлган катта бир тизим бор.

Яна бир гап. Ҳокимият туман ташкилотлари ичди энг юқори ойлик тўланадиган тузилма. Шу тартибда кадастар, архитектор, молия каби ташкилотларнинг ойлигини таҳмин қиласверинг.

Кам ойлик бериб, кўп, меъёрдан анча ортиқ иш талаб қилинганда, инсон нима қиласди? Ишдан бўшайди ёки кимнинг дир қўлига қарайди. Тизим бузилади, ходим ўз устида ишламайди, ишломайди ва ҳалқ давлат ишчисининг фолиятидан норози бўлади. Содда қилиб айтганда, қийинчилик давлат идораларининг эшигига сарғайгандарнинг гарданига тушади.

Дарвоқе, Қирай тумани ҳокимининг инвестиция масалалари бўйича ўринбосари талаб қилган 35 минг АҚШ долларини бутун бошли ҳокимият ходимлари беш-олти ой давомида ойлик сифатида олишлари мумкин! Мана шу мисолнинг ўзиёқ меҳнатга муносиб ҳақ тўланмаслигининг ўнлаб зарарли оқибатларига ишора эмасми?

Бизда раҳбарлар, ҳоким ва ҳоким ўринбосарлари қамаляпти. Уларни ҳар куни қамаган, лавозимдан озод қилган билан коррупцияни ўйқотиб бўлмайди. Негаки, янги келган ҳам бундан ортигига чидолмайди. Яна навбатдаги бош ўсиб чиқади ва у ҳам олинади. Истеъоддлар шу тариқа ўлади. Афсуски, буларнинг ҳаммаси ОҚИБАТ билан курашишдир. Бир сўз билан айтганда, мақбул ойлик, мақбул иш юкламиси таъминланishi лозим. Токи САБАГга этибор қаратилмас, тизимнинг соғлом ақл билан ишлашига имкон яратилмас экан, коррупцияга қарши кураш абадий давом этаверади.

Хозирча биз давлат идораларида ишлаётган ходимларга филнинг юкини ортиб, хачирнинг ойлигини бераётган эканмиз, ҳаммаси зўр бўлиб кетишига анча вақт бор.

P/S: Шифокорларимиз шу кунларда «Биз пораҳур эмасмиз!» челленжини бошлашибди. Шифокорлар «Сизлар маошишизни шундай белгилангки - биз даромаднинг бошқа ўйларини қидирмайлик. Бу учун сарфлайдиган вақтимизни билим ва малака олиш учун сарфлайдилк!» дейишапти. Уларнинг даъвосига қўшилмай илож йўқ.

Исомиддин ПЎЛАТОВ.

**МАҲАЛЛА
ХАБАРЛАРИ**

Зарагашон маҳалласида ижтимоий кўмакка муҳтож 36 нафар оила ҳолидан хабар олиниди. Ҳомийлик асосида озик-овқат маҳсулотлари ва байрам совгалари тарқатилди.

«Аёллар» дафтарига 168 нафар, «Ёшлар» дафтарига эса 62 нафар меҳнатга лаёқатли қатлам рўйхатта олиниди. Ҳозирда уларнинг банддлигини таъминлаш бўйича йўл ҳаритаси ишлаб чиқилмоқда.

Ҳашдала-1 қишлоғининг 350 метр йўлига тош ётқизилди.

Ҳулмас МАҲРАМОВ.

***

Каттақишлоқ маҳалласида бир минг олти юздан ортиқ оила яшаб келмоқда. Узуновул массивининг ўзида 600 хўжалик мавжуд. Ҳонадонлар сони беш юздан ошса, қоида бўйича янги маҳалла ташкил этилиши керак. Узуновул массивини алоҳида маҳалла қилиш бўйича тақлиф берилди.

19 нафар уй-жойга муҳтож оиласи уй билан таъминлаш ва таъмирталаб ҳолга келган 65 та симёочларни алмаштириш йўл ҳаритасига киритилди.

Ушунтепа қабристонининг 700 метр йўли асфальтланди. Қолган қисмига шағал ётқизилди.

Сирожиддин ЁҚУБОВ.

***

Тўққизбой маҳалла фуқаролар йигинига янги бино куриш керак. Айни вақтда МФЙ учун мактаб балансидаги эски бино вақтинча ажратиб берилган.

Бекзод Бурхонов томонидан 90 ўринга мўлжалланган хусусий bogcha курилмоқда.

«Бақалчок» ва «Кунжак» қишлоқларининг иккى километрдан ортиқ ички йўллари таъмиранланди.

Шакарбай БОҚИЕВ.

МУАММО, ХАБАР, ТАШАББУС

Ёшлар ишлари агентлиги туман бўлими Президент халқ қабулхонаси ҳамда адлия бўлимлари билан меморандум имзолади. Ҳар икки ҳужжатга кўра, жомбойлик йигит-қизларнинг муаммоларини атрофлича ўрганиш, уларга моддий, маънавий, ҳуқуқий ва ижтимоий кўмак кўрсатиш бўйича манфаатли ҳамкорлик қилишга келишилди.

***

Ғазира, Ногаҳон, Довчар қишлоқларида истиқомат қиливчи аҳоли иштирокида туман ҳокими ва сектор раҳбарларининг сайёр қабули ўтказилди.

Шайх Худойодди Вали зиёраттоҳида қўй сўйилиб, эҳтиёжманд оиласаларга тарқатишдан бошланган саҳоват тадбири Яконшайх қабристонини обод қилиш бўйича ишчи гурӯҳ йигини билан давом этди. Мутасаддилар худудда яшовчи аҳоли билан учрашиб, ободончилик, томорқа ва фермер хўжалиги экин майдонларидан унумли фойдаланиш, мавсумга мос юмушларни ўз вақтида бажариш юзасидан фикр алмашдилар. Фуқароларнинг бу борадаги фикр-мулоҳазалари ўшилди, аҳолини қийнаб келаётган масалаларда 30 дан ортиқ мурожаатлар қабул қилинди.

***

Жиноят кодексининг 166-моддаси 2-қисмида кўрсатилган жиноятни содир этиб, терговдан яширинган шахс кўлга олинди. Вилоят ИИБ ахборот хизматининг хабар қилишича, Иштиҳон тумани, Боғбон маҳалласида яшовчи, 2001 йилда туғилган Т.С.нинг айни вактдаги манзили Жомбой тумани ИИБ ходимлари томонидан аниклан.

***

Кўкгумбаз маданият марказида ҳоким ва ёшлар учрашуви ўтказилди. Тадбирда давлат хавфсизлик хизмати мутасаддилари қатнашли.

Қайд этиш жоизки, Президентимизнинг 2020 йилги Олий Мажлисга Мурожаатномасида ҳам аёллар ва ёшлар масаласига алоҳида ўтибор қаратилди.

Жумладан, худудларда мактабгача таълим қамровини ошириш, ўрта ва олий таълим бўғинларини замон таалаблари даражасига етказиши, бандлик, тадбиркорлик масалаларида улар учун қўшимча имконият ва имтиёзлар бериш масъулларга вазифа қилиб белгиланган. Кўкгумбазлик ёшлар билан учрашув давомида уларни қийнаётган 20 га яқин мурожаат қабул қилинди.

**Туман ҳокимлиги
ахборот хизмати.**

Ҳоким янги йилни қандай кутиб олди?

Ортда қолган йилнинг сўнгги кунида туманимизда истиқомат қилаётган мўътабар ёшдаги отахону онахонлар ҳолидан хабар олинди.

Хусусан, туман ҳокими Қаюм Собиров Нўш маҳалласида яшовчи 106 ёшли Султон Зайнево хонадонида бўлди. Муборак ёшдаги онахонни табриклаб, байрам совғалари топшириди. Шунингдек, мутасаддилар Тўқизбой, Ол-

мазор, Кўнғирот, Кўлбости маҳаллалида бўлиб, меҳнат фахрийлари Ш.Раббимова, С.Мамирова, Х.Хидирова, Я.Эшмуродов ҳолидан хабар олиши.

Байрамона кайфият туман тиббиёт бирлашмасини ҳам четлаб ўтмади. Сектор раҳбарлари, корхона ва ташкилот мутасаддиларининг йўқлаб бориши сурункали хасталикка чалинган беморлар, байрам арафасида оғриб қолган болажонлар учун кутилмаган совға бўлди.

Инвестор ҳуқуқлари суд тартибида ҳимоя қилинади

Президентимизнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси аввалги йилларга нисбатан янада кенгрок жабхаларни қамраб олгани билан ўтиборга молик бўлди. Хусусан, давлатимиз раҳбари суд-ҳуқуқ соҳасида амалга оширилган ислоҳотлар ва истиқболдаги режаларга алоҳида тўхтади.

Дарҳақиқат, сўнгги йилларда инсонпарварлик тамойилининг ҳаётга татбиқ этилиши Ўзбекистоннинг халқаро имижига ҳам ижобий таъсир кўрсатмоқда. Хусусан, 2020 йилда тайинланган жазоларнинг 74 фоизини озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ бўлмаган жазолар ташкил этгани, тузалиш йўлига ўтган 616 нафар юртдошларимизнинг афв этилгани, 763 нафар фуқароларга эса оқлов ҳукми чиқарилгани фикримиз тасдиғидир. Бинобарин, Президент таъбири билан айтганда “Адолат давлатчиликнинг мустаҳкам пойдеворидир, адолат ва қонун устуворлигини таъминлашда эса суд ҳокимияти ҳал қиливчи ўринни эгаллаиди”.

Мурожаатномада “Бир суд – бир инстанция” тамойили асосида бир-бирини тақорлайдиган босқич-

лар қисқартирилиши, шунингдек, ишларни назорат тартибида кўриш амалиётининг бекор қилиниши таъкидланди. Бундан ташқари, вилоят даражасида жиноят, иқтисодий ва фуқаролик ишлари бўйича судлар бирлаштирилади.

Яна бир муҳим янгилик, эндилиқда инвестор ҳуқуқлари ҳам суд тартибида кафолатланмоқда. Яъни, Олий суд тартибида инвестициявий низолар ва рақобатга оид ишларни кўриш бўйича маҳсус судлов таркиби ташкил этиляпти. Шунингдек, суд тизимини рақамлаштириш янада кенгайтирилиб, онлайн мурожаат ҳамда аризалар мурожаатномасида алоҳида урғу қараттани имкониятлари яратилади.

Соҳадаги барча ислоҳатларнинг асосий мақсади – жамиятда адолат, қонунийлик ва одил судловни таъминлаш, инсон ҳақ-ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилишга қаратилганди. Давлат раҳбари ушбу масалага ўз Мурожаатномасида алоҳида урғу қараттани муҳим воқеликдир.

**УмидА ВАҲОВОВА,
Самарқанд туманлараро
маъмурий суди судьяси.**

246 та қоидабузарлик темир йўлга зарар келтирди

Ўтган йили ҳайдовчилар томонидан темир йўл кесишмалари орқали ҳаракатланиш тартибида амал қилмаслик ҳолати кўпайган. Бу биринчи навбатда инсон саломатлигини хавф остига қўйди. Поездлар ҳаракатини чеклаб, иқтисодиётга катта зарар келтиргани сир эмас.

Вилоят бўйича 246 та қоидабузарлик ҳолати қайд этилгани кишини ташвишга солади. 2021 йилда мазкур ҳолатларнинг олдини олиш учун 48 ташкилот мутасаддилари билан учрашув ва тушунтириш-тарғибот тадбирлари ўтказилди. Йўл ҳаракати қоидаларининг “Темир йўл кесишмалари орқали ҳаракатланиш” банди батафсил тушунтириб берилди. Ҳушёрлик ва огоҳликка ундовчи тадбирларни йил давомида ўтказиб бориш режалаштирилган.

**Салим МАМАЛАТИПОВ,
“Ўзтемирйўлназорат” инспекцияси инспектори.**

Иш қоғозлари лотин ёзуvida расмийлаштирилади

Халқ депутатлари туман кенгашининг йигирманчи сессияси ўтказилди.

Тадбирда 2021 йил учун маҳаллий бюджетни тасдиқлаш, кенгаш котибијатини ташкил этиш, “Ёшлар дафтари”га киритилётганларни касб-хунарга ўргатиш, уларнинг бандлигини таъминлаш, бизнес ташабbusларини қўллаб-куватлаш, ижтимоий ҳимоясини кучайтириш ва муаммоларини ҳал этиш бўйича кўрилаётган чора-тадбирлар мухокама этилди.

Шунингдек, “Аёллар дафтари”нинг юритилиши ва хотин-қизлар муаммоларини ҳал этиш, давлат тилида иш юритилишини самарали ташкил қи-

лиш чора-тадбирлари ва бошқа масалалар кун тартибида кўйилди.

Мавзулар юзасидан соҳага алоқадор мутасаддиларнинг ахбороти ўшилди. Қизгин мунозара асосида кечган сессия давомида туман кенгашининг котибијати (мудир ва икки мутахассис таркибида), котибиятни зоми ҳамда туман ҳокимлигининг янги намунағари иш қоғозлари эскизи тасдиқланди. Доимий комиссияларнинг 2021 йилга мўлжалланган иш режалари ҳақида тегишили қарор лоийҳалари қабул қилинди.

Сессияга таклиф қилинган иқтидорли ёшлар депутатлар иштирокида рағбатлантирилди.

Бир ёқадан бош чиқариб, муаммоларга ечим топиш мумкин

Халқ қабулхонасида туман ҳокими Қаюм Собировнинг аҳоли билан навбатдаги учрашувни ташкил этилди. Тадбирда Катта қишлоқ, Найман, Сарой, Кўнғирот, Бешбона ва Ширинкент маҳаллаларидан келган фуқароларнинг муаммолари ўрғанилди.

Хусусан, Хитойпоён қишлоғида истиқомат қиливчи Хўжакул Абдуллаев худуддаги умумтаълим мактабларида ўқувчилар сони сўнгги йилларда кескин ошгани, синф хоналари етишмайтганини маълум қилди. Ушбу мурожаат туман ҳокими томонидан алоҳида назоратга олинди. Маҳалла фаоллари инг кўшимча синф хоналари қуриш бўйича тақлифи қўллаб-куватланди.

– Албатта, таълим, тибиёт, спорт муассасаларини бунёд этиш катта маблағ, вақт талаб этади, – деди ҳоким.

**Гулшода
ХУСНИДДИНОВА.**

Маълумотларга кўра, қуён етишириш борасида хитойликларга тенг келадигани йўқ. Чунки ушбу ҳалқ қуён терисини қайта ишлашда катта тажриба тўплаган. Шундай бўлса-да, гўштини истеъмол қилиш борасида Италия аҳолиси пешқадам.

Бизда эса на униси, на буни-сига талаб юқори. Аслида сердаромад бўлган тармоқ ҳозирча ўзини оқламаяпти. Ҳолвойи маҳалласида бўлиб, кўп йиллик тажрибага эга мутахассис Убайдулла Йўлдошев билан мавзу юзасидан сұхбатлашдик.

— Күёңчилик билан шугуланаётганимга 20 йил бўлди, — дейди У.Йўлдошев. — Асли иқтисодчиман. Аммо ошпазликка бўлган қизиқишим касбимдан устунлик қилди. Кўп йиллар аввал қуён гўштидан таом тайёрлашни йўлга қўйгандим. Ҳозир 13 хилдаги овқатлар тайёрлаб, мижозларга тақдим этяпмиз.

Оиласида қуён парваришилаш ҳам йўлга қўйилиби. Ўзининг айтишича, 30 бош зотдор қуён ҳарид қилиб, бошланган тадбиркорлиги қисқа фурсатда ривожланиб кетган. “2020 йилда уч минг бошдан ортиқ қуён етишириб, сотдик”, дейди у. Ҳозир хонадонда 800 бошдан ортиқ қуён парвариши қилинганипти.

Оила учун гўшт муаммоломи?

Бир хонадонда икки бош она ва битта ота қуён бўлса, йил давомида оиласида гўштга бўлган эҳтиёжи таъминланади. Бу Убайдулло Йўлдошевнинг шахсий тажрибасида исботланган.

СОЯДА КОЛГАН ТАРМОҚ

Сабаби, жонивор ҳар сафар 15 тагача болалайди. Битта қуён ўртача, ўнтадан болалаган тақдирда ҳар икки ойда 20 тага кўпаяди. Рўзгордан ортгани оиласиий буюдженетга фойда.

Убайдулла ака жорий йилда она кўёнлар сонини мингтага етказишни режалаштирган. Натижада, бешта иш ўрни яратиб, маҳалладаги ёшлар бандлигини таъминлаш ниятида. Келажакда терини қайта ишлаш саноатини йўлга кўйиш режаси ҳам бор.

Қўклам – мақбул мавсум

Туманимиз иқлами қуён етишириш учун қулай. Жумладан, “Великан”,

“Франдер” ва “Медвед” зотларини маҳаллийлаштириш осон. Улар 8-12 килограмгача тош босади. Фақат рисоладагидек парвариши қилинса, кифоя.

— Қуён парваришилашни бошлаш учун баҳор энг қулай вакт ҳисобланади, — дейди У.Йўлдошев. — Чунки ушбу мавсумда кунлар илиб, ҳарорат мўътадиллашади. Айтайлик, жонивор қиши фаслида болаласа, хона ҳарорати 7-10 даража иссиқ бўлиши шарт. Акс холда қуёнчалар нобуд бўлиши мумкин. Кўклам иқлимида бу каби муаммолар йўқ.

Бундан ташқари, қуён болалагандан сўнг овқатлантириш тартибини ҳам ўз-

гартириш лозим. Қуёнчалар ўн саккиз кунлик пайтида озиқланишни бошлайди. Демак, она қуёнга 100 грамм овқат бераб келинган бўлса, бундан бўён 50 грамм болалари учун ҳам кўшилади. Ва 30 кунлик бўлгач, онасидан ажратиб, бошқа қафасга ўтказилади.

Ушбу тармоқни йўлга қўйган ҳар бир киши қуён бокиладиган қафасни рақамлаши ва кундалик юритиши керак. Фойдали томони шундаки, қуёнлар ўттиз кунда болалайди. Агар кундалик юритилса, қачон уруғлантирилгани қайд этилади ва икки кун олдин қафасга сомон тўшалади. Она қуён ундан уя ясайди. Кундаликнинг яна бир аҳамиятли томони бор. Яъни, унга қайси қуён қачон ва қандай касалликка қарши эмлангани ёзиг борилади. Шу орқали турли ҳасталиклардан ҳимоялаш мумкин.

Шунингдек, ойда бир марта хонани дезинфекция қилиш ҳам талаб этилади.

Ихтисослашган ҳўжаликлар ташкил этилса...

Юқорида, тармоқ ривожланган давлатлар иқтисодиёти ва истеъмолида мухим аҳамият касб этишини айтдик. Унинг фойдали хусусиятлари ҳақида сўз юритдик. Хўш, бизда ҳам қуёнчиларни ривожлантиришдан умид бормий?

Албатта!

Ҳақли савол туғилади. Соҳага ихтисослашган фермер ҳўжаликларини ташкил этиш фурсати етмадими?

Ахрор ШАМСИЕВ,
“Жомбой тонги” мухбири.

Чилла суви хирмонга барака келтиради

► ЭСЛАТМА

Январь ойининг иккинчи ўн кунлиги чилла мавсуми ҳисобланади. Бу давр экинларни ёзги қурғоқчиликдан асраб қолиш учун зарур тадбирлар кўришни талаб этади.

Чиллада ёғингарчилик миқдори ўртача 40 миллиметрга этади. Ҳаво намлиги 72 фойзга чиқиши мумкин. Кучли совуқ бўлиши табиий ҳолат. Баъзан чилла илиқ келган йиллар ҳам кузатилган.

Энг узун кечада (шаби ялдо) ва энг қисқа кунда чилла киради. Шундан кейин кунлар аста-секин узаяди. Ҳалқ орасида “тўқсан кирса, тўрғай одими билан, қантар оғса, қарға одими билан кунлар узаяди” деган нақл ҳам бор.

Чукур ҳайдалиб, шудгор қилинган ер чиллада роса музлайди. Натижада тупроқ таркиби яхшиланиб,

хосилдорлик ошади. Қишлоғ учун яширинган ҳашарот, бегона ўт уруғлари ва илдиз-пояси чириндига айланади. Шудгордан аввал экин майдонларига маҳаллий ўғит сепилган бўлса, унумдорлик икки ҳиссага ортади.

Чиллада қалин қор ёғиши кузги буғдой майсалари учун фойдалидир. Қор қоплами майсаларни изгирин совукдан асрайди. Эриган қор суви ерга тез сингиб, майсаларнинг томирига куч беради. Чиллада қор кўп ёғса, хирмонга барака энади. “Қор ёғди, дон ёғди” мақолида ҳам январь ойидаги ёғингарчилик назарда тутилган. Чилла сувига қондирилган ток ва мевазор боғлар ёз ойларида сувни бир марта кам талаб қиласи. Боғлар қурғоқчиликдан зарар кўрмайди.

Хидирали БОТИРОВ.

Тушунарсиз ёзув одамларни ҳаётдан олиб кетмоқда

Инсоният ёзувни кашф этибигина қолмай уни санъат даражасига ҳам кўтарди. Шарқда ҳусниҳат, ҳаттотлик санъати ривож топди. Таникли котиблар томонидан ёзиг қолдирилган нодир китоблар буни тасдиқлайди.

Компьютер, мобиль телефон ва интернетнинг ҳаётимизга жадал кириб келиши эса ҳусниҳатга бўлган эътиборни бироз сусайтириди. Афсуски, бу ўзининг мудҳиши аломуларини ҳам кўрсатмоқда.

Мутахассисларнинг аниқлашича, ҳар куни дунё бўйича 700 киши шифокорларнинг айби ва тушунарсиз ёзувлари сабаб ҳаётдан бевақт кўз юмар экан. Бунга улар ёзиг бераётган ташхис қоғози ва дори рецептларини ўқий олмаслик сабаб бўлади.

Электрон қурилмалар қанчалик

таракий этмасин, кўлда ёзишга бўлган эҳтиёж йўқолмайди. Шундай экан, мактабда ҳусниҳат дарслари эътибордан четда қолмаслиги керак. Ота-оналар фарзандларининг чиройли ва саводли ёзиши учун ҳамиша қайғуриши лозим.

Хабарингиз бор, бу йил турдош олий таълим муассасаси ҳисобланган техникикмларга ҳужжат топширилган абитетурентлардан ёзма имтиҳон олинди. Иншога қўйилган баҳоларга қараб контракт ва давлат гранти асосида таълим олувчи талабалар сараланди.

Юртимизда таълим тизими тубдан такомиллашмоқда. Миллий ўқув дастури жорий этиляпти. Бу жараёнда ҳусниҳат фанига ҳам эътибор қаратилса, мақсадга мувоғиқ бўларди.

Юлдуз МУҲАММАДИЕВА,
36-умумтаълим мактаби ўқитувчиси.

Тифизлаштирилган мавзулар тўғаракда мустаҳкамланади

Тарихсиз келажакни тасаввур қилиб бўлмайди. Ажоддларимиз яратган бой маданий меросни асраб-авайлаш йўлида қилинаётган эзгу шилар замирида яна бир ҳақиқат мұжассам. У ҳам бўлса, ёшиларни тарихга ҳурмат ва буюк алломаларимизга издоши сифатида тарбиялашидир.

Мустақилликдан сўнг, муқаддас қадамжолар ва тарихий масканларни таъмирлашга алоҳида эътибор қаратилди. Президентимиз ташабbusi билан ўзга юртларда қўним топган алломаларимиз қабрини ободонлаштириш ҳам режалаштирилган. Дейлик, бу йил Алишер Навоийнинг 580 йиллик юбилеи кенг миқёсда нишонланади. Шу муносабат билан Ҳиротдаги аллома қабри ободон-

лаштирилади.

Жомбой туманининг ўзида ҳам Ҳолвойи, Шайх Худойоддод Вали, Шайх Алибодий мақбарасини таъмирлаш учун катта маблаг ажратилар экан. Бу ишларнинг туман ҳокимлиги томонидан бошлангани кувонарлидир. Зоро, ўтмишини улуғлаган элнинг келажаки нурафшон бўлади.

Тарих дарсларида ўқувчиларни ана шу янгилик ва маълумотлардан хабардор қилиб борамиз. Назарий билимларни амалиёт билан боғлаб тушунтириш ўқувчиларнинг мантиқий тафаккурини бойитишига хизмат қилмоқда.

Нилуфар МАМАТҚУЛОВА,
38-умумтаълим мактабининг тарих фани ўқитувчиси.

Мурожаатнома педагоглар муҳокамасида

Президентимиз Ш.Мирзиёевнинг парламентта қилган Мурожаатномаси педагоглар томонидан кенг муҳокама килинмоқда.

Мурожаатномада ҳеч бир соҳа назардан четда қолмади. Айниқса, ҳалқ таълими тизимига қаратилган эътибор бизни руҳлантириди. Педагог ходимларнинг иш ҳақини ошириш, уларга кўшимча устамалар берилиши жамиятда ўқитувчиларнинг обрў-эътиборини оширишга қаратилгани билан аҳамиятлидир.

Наргиза РАЙМҚУЛОВА,
34-умумтаълим мактабининг бошланғич синф ўқитувчиси.

Фидойилик фазилати ҳақида сўз кетганда устозимиз Бозорбой Ўринбоевнинг ўйчан қиёфаси кўз олдимда гавдаланади. Ҳақиқатан ҳам комилликка интилган, ўткир зеҳн ва теран тафаккури билан оила, жамоа ва жамиятда хурмат қозонган инсон эди.

1974 йилда ташкил этилган Жиззах давлат педагогика институти бутунги кунда ҳам вилоятнинг энг пешқадам олийгоҳи саналади. Бу даргоҳда Самарқанд, Бухоро, Навоий, Кашқадарё, Сирдарё, Тошкент ҳатто Хоразм ва водийлик талабалар ҳам таҳсил олиши сир эмас. Муассасага

Жомбой – жон баҳш этган гўша...

Бозорбой Ўринбоев ҳақида хотира

қариб ярим аср аввал таникли ўзбек тилшунос олими Бозорбой Ўринбоев асос солган.

Президентимизнинг бевосита ташаббуси билан мамлакатимизда жисмоний тарбия ва спортга эътибор кучайди. Бу борада қарор ва фармонлар имзоланди. Ҳар бир корхона, ташкилот ва муассасаларда алоҳида "Спорт тарғиботчиси" лавозими жорий қилинди. Албатта, жисмоний фаол одам соғлом фикрлайди, соғлом жамият шундай одамлар билан қурилади. Аммо бу масала қачондир давлат сиёсати даражасига чиқиши 70-йилларда ҳеч кимнинг хаёлига келган эмас.

Фарғона давлат педагогика институтининг жисмоний тарбия факультетини битириб, ўқитувчилик қилиб юрган кезларим. Она шахрим – Жиззахга йўлум тушганда домлани йўқлаб бордим.

– Ўзимизда ҳам олий таълим ташкил бўлди, энди узоқда ишлаб юришингиз тўғри бўлмас, – деди у киши. – Ҳозироқ ариза ёзинг, Фарғонага бориб,

хужжатларингизни олиб келгунингизча буйруқ чиқариб кўйамиз. Сизга алоҳида вазифа бор...

Ўша йилнинг нояброда Жиззах давлат педагогика институтида иш бошладим. Олган биринчи топширигим талабалар ва профессор-ўқитувчилар ўртасида спортни тарғиб қилиш бўлди. Устоз айтган вазифа эрталабки бадантарбия машқларини йўлга кўйиш экан. Эътиборлиси, у киши ҳар бир машгулотга шахсан иштирок этди.

Бозорбой Ўринбоев ўз замонасидан анча илдамлаб кетган раҳбар эди. Кейинчалик институтда жисмоний тарбия факультети ташкил топди. Самарқанд ва Тошкентдан таникли спорт мураббийлари ишга таклиф этилди. Уларга зарур шароитларни яратиб беришда ҳам домла катта жонбозлик кўрсатди.

Яна бир хислати шогирдларига меҳр-оқибатида намоён бўлган. 45 йил олий таълимда фаолият юритдим, 6 та ректор билан ишлаш насиб этди. Аммо аксарият талабаларнинг исм-шарифи,

оилавий ҳолати, муаммоларини ёд билган бошқа раҳбарни учратмадим...

Филология фанлари доктори, профессор Бозорбой Ўринбоев 80 йил умр кўрди. Шундан қариб ярмини Жиззах илмий-ижодий муҳитига бағишилади. Аммо ўзи туғилиб-ўсган Жомбойга ҳамиша талпиниб, интилиб яшади. Тумандан етишиб чиқкан Шайх Худойдор Вали, Имом Шамсуллайима, Саидаҳмад Сиддиқий-Ажзий каби алломалар ҳаёти ва фаолияти ҳақида илмий асарлар яратди.

Домланинг машҳур тўртлиги бор:

**Жомбой – жон баҳш этган гўша,
Газира – ёшлигим ғазнаси...
Самарқанд – бобокалоним ватани,
Жиззах – илмим ҳазинаси.**

Назаримда, бу шунчаки, тўртлик эмас, етук олимнинг Ватангга бўлган мухаббати акс-садоси, десак тўғрирок бўлади.

**Хошим КОМИЛОВ,
Халқ таълими аълочиси.**

ХИҚОЯ
20 доллар пул олди. Сўнг 4-кўчадаги ҳамма дўконларни айланди. Нихоят, эри учун совга топди. Яъни, унинг соати учун тилла занжир харид қилди ва уйи томон юргурди. Соат еттида Жим ишдан келди ва Делланинг сочларига кўзи тушди.

– Сочларинг қани, Делла? – деди Жим.
– Аҳамият берманг, сочларим яна аввалгидек ўсади. Бу оқшом сиз учун маҳсус совга ҳозирлаб кўйдим. Бугун хурсанд бўлайлик, ахир эртага янги йил...

– Аммо сенинг сочларинг... чиройли эди.

– Сафрониз хонимнинг дўконида. Сизга совга олиш учун сотишига мажбур бўлдим. Хафа эмасмисиз?

– Ундай дема! Сочларинг узунми, калтами, барбирир яхши кўраман. Мен ҳам сен учун совга олгандим, – деди-да Деллага совғани узатди.

У совғани очди ва қимматбаҳо тароққа кўзи тушди. Делла таниди. Бу ўша 5-кўча дўконидаги ҳар куни ҳавас билан қараб ўтадиган тароқ.

Аммо энди унинг сочлари йўқ...

– Совғангиз жуда ҳам ёқди. Олти ойдан сўнг бу тароқлар билан сочларимни тарай бошлайман, – деди маҳзун.

Жим ҳам совғасини очиб кўрди. Караса, ичида тилла занжир турибди.

– Совғам сизга ёқдими? – деди Делла.

Баҳтга қарши Жим хотинига совға олиш учун соатини сотган экан. У диванга ўтириди-да, жилмайди.

– Делла кел, совғаларимизни келаси йилга олиб кўйяйлик! Соатимни ишхонам яқинидаги дўконга сотиб, эвазига шу тароқларни олгандим!

**Зилола ЭШОНҚУЛОВА
таржимаси.**

СОВҒА

– Сени ишилинг келди, одамлар кутишиялти.
– Ем-ҳашагим қиммат. Боқишолмайди, деб қўрқаман.

X. Султонов чизган расмлар

Jomboy tongi

©МУАССИС:
«Jomboy tongi» gazetasi tahririyati
масъулияти чекланган жамияти

Бир ойда тўрт
марта чоп этилади

Муҳаррир:
Исомиддин ПЎЛАТОВ

Газета Самарқанд вилоят матбуот ва ахборот бошқармасида 06.02.2017 йилда 09-19 рақами билан рўйхатга олинган.
Индекс: 436
Баҳоси келишилган нарҳда.

Манзил:
140400, Жомбой шаҳри, Арчазор хиёбони, 13-йи. Телефонлар: 475-27-00, 475-27-38.

Газета «Noshir lyuks» МЧЖ босмахонасида офсет усулида чоп этилди.
Босмахона манзили: Самарқанд шаҳри, Спитамен кўчаси, 270-йи.
Нашр индекси: 5521
Босишига топширилган вақти: 08.01.2021 йил.
Адади: 2810 дона Буюртма №13
Jomboy_tongi@umail.uz www.jomboytongi.uz

Навбатчи:
А.ШАМСИЕВ

ISSN 2010-9059

